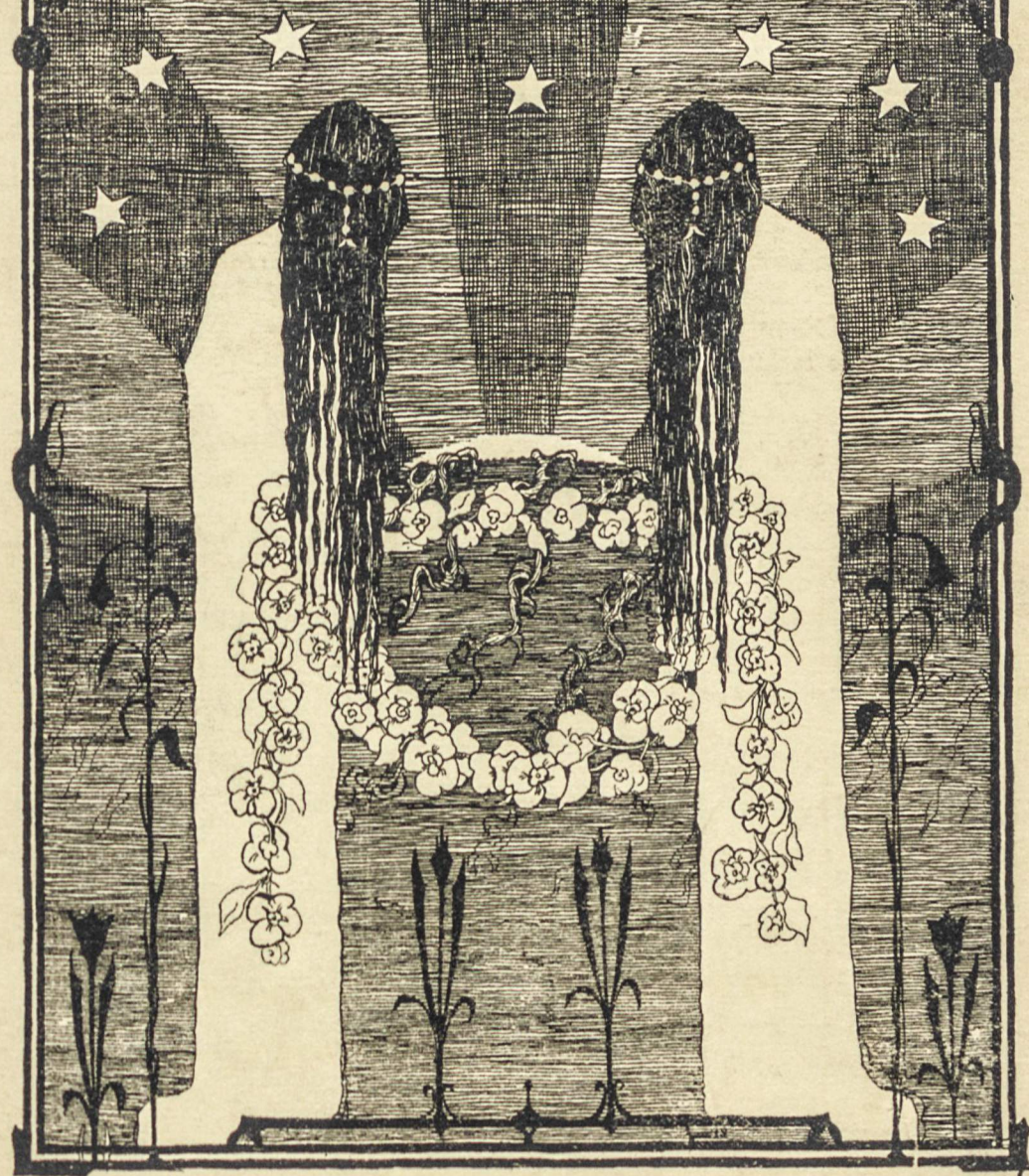

MOTERU DIRVA

No. (4.)

Sausio

1917

“MOTERŲ DIRVOS”

Turinys už Sausį 1917 m.

Naujų Metų Pasveikinimas.....	1	Tai Mano Motina.....	15
Naujus Metus Pradedant.....	1	F. V.	
Prie geresnės tvarkos.....	2	Prohibicija.....	16
Konkurse Dalyvavusiems.....	2	Cinikė.	
Šiandien.....	2	Ivairumai.....	17
Lietuvos Veikėjoms.....	4	Iš Centro Raštinės.....	18
J. K.		Brooklyn. N. Y.....	20
Branginkime ką turime.....	5	Tėisybės Mylėtoja.	
Nina.		Saulutė.....	20
Socijalis Moterų padėjimas se-		F. V.	
niausiuose laikuose.....	6	Su šeimininkėmis.....	21
F. V.		Gaspadinių Pasišnekėjimas.....	21
Sveikata.....	13	Kazienė.	
Dr. S. A. Šlakis.			

“MOTERŲ DIRVA”

(Women's Field)

Mėnesinis Žurnalas.

A Monthly journal.

KAINA:

SUBSCRIPTION RATES:

Suv. Valstijose metams.....	\$1.00	Yearly.....	\$1.00
Pusmečiui.....	\$.65	Six months.....	\$.65
Vienas egz.....	\$.10	Single copy.....	\$.10
Užrubežyje metams.....	\$1.25	In foreign countries yearly.....	\$1.25
Pusmečiui.....	\$.75	Six months.....	\$.75
Vienas egz.....	\$.15	Single copy.....	\$.15

Apgarsinimų kainos ant pareikalavimo. Raštus ir pinigus siųskite ir reikalais kreipkitės į

MOTERŲ DIRVA

242 West Broadway,

South Boston, Mass.

MOTERŲ DIRVA

(Women's Field)

Mėnesinis žurnalas. Leidžia A. L. R. K. Moterų Sąjunga.

Vol. I Metai I. Sausio-Jan. 1917 m. No. 4

“Entered as second-class matter November 1, 1916, at the post office of Boston, Mass., under the Act of March 3, 1879.”

Viesiems savo skaitytojams ir rėmėjams linkime laimingų naujų 1917 metų. **“Moterų Dirvos” Red. ir Adm.**

Naujus metus pradedant.

Baigianties 1916 m. būtent spalio mėnesį pasirodė “Moterų Dirva.” Per trypas savo gyvenimo dienas pernai nedaug ką galėjo nuveikti — įvairios kliūtis trukdė nuo įstojimo į savo tikrąsias vėžias. Taip-pat mažumas žurnalo leido tik mažą dalelę moterų reikalų apibudinti. Tečiau šiandien, stovint ant slenksčio naujų 1917 metų ir atsižiūrint į tą trijų mėnesių mūsų žurnalo gyvavimą su vilčia ir pasitikėjimu žiūrime į ateinančius mėnesius.

Pasisekimas pirmų trijų “Moterų Dirvos” numerių buvo daugiau negu patenkinantis. Atviru prielankumu sutiko “Moterų Dirvą” mūsų broliai, o apie mūsų moteris nėra ką nei kalbėti — jos su didžiausiu entuzijazmu sutiko ir platiną savo “Moterų Dirvą” — kaip

daugelis jų mėgsta žurnalą vadinti. Toks gražus visų atsinešimas link “Moterų Dirvos” aiškiai parodo, kad toks žurnalas senai buvo reikalingas, kad jam veikimo sritis yra plati.

To viso paskatinta redakcija stengsis neužvilti savo rėmėjų, stengsis, kad “Moterų Dirva” visu savo turiniu padarytų didesnę žingsnį pirmyn.

Atsiekimas tobulybės visame yra sunkių uždavinių — vienam bekeno nors pagelbos beveik negalimu. Todel norint padaryti “Moterų Dirvą” indomiu ir intekmingu žurnalu reikia mums raštiškos paramos iš mūsų rašytojų moterų ir vyrų pusės. “Moterų Dirvos” redakcija dėkuoja savo bendradarbiams, ir bendradarbiams, kurie taip gražiai atsiliepė į pirmąjį pa-

kvietimą bendradarbiauti mūsų žurnale ir nuoširdžiai kviečia, kad ir ateityje nepasigailėtų savo raštų.

Taip-pat kviečia ir visus tuos mūsų veikėjus, kurie iki šioliai del kai-kurių priežasčių negalėjo "Moterų Dirvai" nieko parašyti, kad pasitaikius progai nepamirštų mūsų žurnalo.

Linkime visiems laimingų Naujų Metų.

Su pagarba

"Moterų Dirvos" Red.

Prie geresnės tvarkos.

Kaip kiekvieno darbo pradžia yra sunki taip ir mes neapsiėjome be vieno-kito supainioto dalyko, kurie ėmė šiek tiek laiko kol atpaientiota. Šimet prityrimo pamokintose tikimės išvengti pernykščių klaidų. Bet čia neapsieisime be pagelbos mūsų skaitytojų. Kai-kada gauname paruošimų, kad, girdi, užsirašiau žurnalą, o dar nei vieno numerio negavau.

Sužiūrėjus to žmogaus pirmąjį laišką, kuriame užsiprenumeravęs, arba agento prisiųstą korčiukę, — gan dažnai randame, kad gatvės numeris pirmojo laiško nesutinka su antrojo. Toki klaida nevisuomet yra priežastimi negavimo žurnalo: yra ir kitų, bet to užtenka kaip pavyzdžio.

Del geresnės tvarkos prašome visų prisilaikyti sekančių taisyklių, 1) Rašyti aiškiai, su juodylu savo vardą pavardę ir adresą, taip-

-pat, kiek siunčiama pinigų. 2) Persikrausčius į kitą vietą tuoj duoti žinią administracijai, pranešant savo seną ir naują adresą. 3) Agentai privalo netrukdami prisiųsti pinigų ir adresus užsiprenumeravusių, pažymėdami, kiekvieną, kokiam laikui užsisakė.

Prisilaikant viršminėtų taisyklių mums bus palengvintas darbas ir galėsime greitai ir gerai išpildyti visus reikalavimus. Administracijos siekiniu yra gerai atlikti savo užduotį ir patenkinti visus, kurie kreipiasi į ją su reikalais.

"Moterų Dirvos" Adm.

KONKURSE DALYVAVUSIEMS.

Užsibaigė konkursas išrišimui reikšmės "Moterų Dirvos" viršelių paveikslo. Laimėjusių raštai ir vardai bus paskelbti 5-am "Moterų Dirvos" numeryje.

ŠIANDIEN.

Gyvenimas, it gintaro šniurelis susideda iš atskirų karolėlių, kiekvienas karolėlis tai atskiria dieną — šiandien.

Šiandien tik sekunda prabėgančiam laike — amžinastis tęsiasi užpakalyje jos, amžinastis prieš.

Ir taip laikas tęsiasi be pradžios, be pabaigos. Žmonija gali išmirti, saulė ir žvaigždės užgesti, viskas gali dingti, bet laikas turi tęstis. Toki tai kombinacija stoja prieš mąstantį žmogų ir jei jis klausia savęs, ką jis, menkas sutvėrimas gali nuveikti akyvaizdoje tokios berybės laiko, jo atsakymas yra gan lengvas — dirbti šiandien.

Nuolatosis laikyk mintyje tą svarbų žodį **šiadien**.

Neapgaulioki savęs saldžiomis svajonėmis, kad rytoj atsieksi savo idealus, **rytoj** pradėsi vykinti gyvenimą savo idėjas. Vėl-gi nesilpnink savęs bergždžių apgalvavimų vakarykščių dienos. Visuomet tark sau: Nėra vakar dienos, nebus rytojaus, tik **šiandien** man yra duota sunaudojimu ir **šiandieną** aš dirbsiu. Ant nelaimės išrodo, jog vien seni žmonės tesupranta vertę šiandienos dienos. "Jaunieji mano, kad senieji yra kvaili. Senieji žino, kad jaunieji tokie yra." Taip sakė vienas iš senesniųjų rašėjų. Tečiau jaunas ar senas tas yra paiku, kuris plenuoja apie tą, ką veiks ateityje,

nedėdamas ateities darbo pamatą **šiadien**.

Vis vien kuom esi — turtuolis ar skurdžius, senas ar jaunas, liguistas ar sveikas — tavo vienintėlė proga bent ką nuveikti atsiekti yra, pradėjus vykinti savo planus šiandien. Ne svajojimas ir tikėjimas, kad kada nors kaip turėsi laiko ar persikeitus aplinkybėmis pradėsi mokintis, lavintis. Ne! tas nedapildys tų mokslo trūkumų. Apie rytojų nežinai, pradėk **šiandien**.

Kur nepažvelgsi, ten rasi trūkumų, nemastyki sau: ot, tą padarysiu, — tą atitaisysiu kada nors. Ne, daryki, taisyki **šiadien**, nes **šiandien** tėra tavo.

Lietuvos Veikėjoms.

Kaip reikia jus pasveikint, garbios Lietuvaitės!

Už tai, kad jau pradėjote tą dirvą art,

Kuri ligšiol nepaliečiama dar skaitės?

Kad pasirižote jau savo žodį tart?

Lai jus neatgrąsina pirmos darbo kliūtys,

Lai jūsų gražų taką nušviečia žvaigždutės!

Per metų tūkstančius mūs seserų krūtinės,

Vien tik karštais jausmais kvėpuoti temokėjo,

Tėvynės meilės n'išmatuojamas šaltinis .

Iš jų gilių širdžių be paliovos tekėjo.

Tas meilės įkvėpimas vien tik būvo skiriam's

Kovojuantiems už laisvę Lietuvos didvyriams.

Tyrose širdyse, kaip kokioj šventavietėj,

Užlaikė jos grožybę Lietuvos dainų,

Ir savo dvasioje mokėjo išauklėti

Garbingą eilę nepavergiamų sūnų.

Vienam tik narsume tautos galybė buvo,

Bet to dar maža, kad išgelbėti Lietuvą.

Šviesos dar reik! Ir tos šviesos trūkumas

Suvaržė mūs tėvynės žengimą pirmyn.

Per amžius mus svaiginta tik migloms ir dūmais,

Už tai tamsa ir vargas mūs brolius naikin'...

Bet griaužia jau tamsybę galas paskutinis:

Pratrynėm jau akis: mums reik naujos gadynės!

Sukilo mūs tauta! Ir moterys jau kruta!

Ar kas kada girdėjo tokius stebūklus? —

Tos, kurios tik dainavo apie žalią rūtą,

Jau gamtą nagrinėja, leidžia žurnalus!

Tautos vadžias į ranką paėmė jau sesės,

Ir vyrams rodo kelią mūsų geltonkasės!

Garbė jums už tatau! Ištvėrkit iki galo

Tame darbe, kur tiek erškėčių randasi!

Lai jūs kiltu dvasia tautos purvus nuvalo,

Virš žemės lai skrajoja, kaip aušra šviesi.

Garbė toms, kurios šviesai pirmą taką skina

Ir nešvariems veikėjams rengia kapinyną!

J. K.

Branginkime ką turime!

Daug yra šnekama ir rašoma apie reikalingumą Amerikoje Lietuvių Kolegijos — kaip tas reikalas yra svarbus ir vertas parėmimo, niekas negali abejoti. Be savo augštesnės mokyklos, mūsų išeivių jaunoji gentkartė, yra tautai pusiau žuvusi, nes didžiuma čia augusiųjų lietuvių ir lietuvaikių labai, arba visiškai suamerikonėja, o kokie bus jau jų vaikai — vienas Dievas težino.

Taigi visoms moterims, kurioms rūpi tautystė, turėtų ir Lietuvių Kolegijos reikalas būti labai arti prie širdies. Ar ta kolegija bus vien dėl vyrų ar dėl vyrų ir moterų, — peranksti ginčyties ir rūpintis — visgi delto jei ji būtų ir vien dėl vyrų, mes moterys vistiek privaltume ją remti.

Tautos ir visuomenės reikaluose, vyrai su moterimis turi veikti išvien nesiskirstydami.

Bet eikime prie temos — jeigu ir įsisteigus lietuvių kolegijai, ji tesusilauktų tiek paramos iš saviškių, kiek teturi mūsų mergaičių augštesnė mokykla, t.y. Šv. Kazimiero vienuolynas — gaila būtų ir visų pastangų.

Abelnai permažai yra žinoma apie Šv. Kazimiero akademiją dėl mergaičių — jeigu ir žinoma, žiūrime į ją, tik kaip į įstaigą į kurią įstoje mergaitės, jau būtinai turi likti vienuolėms, bet tas visai klaidingai manoma, Šv. Kazimiero akademija turi netik pradinę

mokyklą, bet ir augštesnę (High School) seserys pedagogės yra pilnai atsakančios savo misijai, taip pat seserys — mokytojos muzikos, tepliorystės, rankų darbų, visos yra baigusios augštesnės mokyklas. Jos alentuotos ir pilnai pasišventę savo darbui, gi pati vienuolyno atmosfera, daug prisideda prie mergaičių tobulinimo sielos, doros ir abelnai visko, kas sudaro šviesią, dorą ir prakilnią moterį.

Širdį skauda pamislijus, kad iš pusės milijono lietuvių Amerikoje, savo dukteris teleidžia ton mokyklon gal tik tūkstantinė dalelė lietuvių, gi **pusė** visų mokinių Šv. Kazimiero akademijoje, yra svetintaučių vaikai, amerikony, vokiečių, airių ir t.t. Nors tuom svetintaučiai ir parodo, kad mūsų seserų mokykla yra verta parėmimo.

Kodel lietuviai neremia savųjų įstaigų? Sunku į tą klausimą atsakyti — ar tas daroma iš nesusipratimo, ar iš baimės, (?) kad neišauginus savo dukterų geromis katalikėmis ir lietuviėmis — ar jau vien iš to, kad mes lietuviai abelnai per mažai teturime meilės prie viso kas **savo, lietuviška?** Mums vis pas kitataučius viskas išrodo geresniu.

Atminus, kad daugelis didžiųjų moterų pasaulyje yra vienuolynų auklėtinės, kaip tai garsi aktorė Bernhardt ir kitos turėtumėme suprasti, kad vienuolyno auklėtinių neišaugina „siaurų davatkėlių“ — kaip tai prikaišioja mums kitų srovių žmonės. — Į vienuolynų mokyk-

las siunčia savo dukteris ir kitų tikybų išpažintojai kaip tai protestonai ir kiti; — jog mokslas ir doras išauklėjimas yra reikalingas ne vien katalikams, bet visiems žmonėms.

Šv. Kazimiero Seserų Akademi-ja, yra priemiestyje, arti Chicago, puikioje vietoje arti didžiausio Chicago parko Marquett Park — oras tyras, nes toli nuo miesto dūmų. Pati mokykla moderniška ir fire proof" seserys vienuolės — tikrai seserys, visuomet jas atlančius lieka puikiausi įspūdžiai. Vieną žodžiu, tai ideališka mokykla dėl lietuvaikių.

Branginkime ką turime, remkime savo įstaigas, ypač sąjungietės, kurios tik išgalite būtinai leiskite savo dukteris į pirmąją lietuvių mergaičių augšesnę mokyklą Amerikoje.

Užlaikymas ir mokslas nors ir geriausias, bet kaina labai prieinama, nes seserys nedirba dėl biznio, jų darbas tai pasišventimo darbas.

Taip pat yra ir dieninė mokykla.

Su visokiais reikalais, kreipkitės į: Sister Superior, St. Casimirs Academy 6700 Rockwell St., Chicago, Ill.

Susilaukę daugiau šviesesnių lietuvaikių, visos moterys susilauksime šviesesnės ateities. Nerugokime ant savo skriaudų stengkimės jas prašalinti, šviesdamos save, vienydamos į vieną organizaciją būtent Moterų Sąjungą — taip pat švieskime ir duokime progą šviestis savo vaikams. Nestumkime juos tuojaus į darbą po užbaigimo pradinių mokyklų — dėkime visas pastangas, kad tik siuntus vaikus į mokslą, jeigu mes buvome nuskriaustos, bemokslės, rūpinkimės, kad bent mūsų dukterys susilauktų šviesesnės ateities. Atminkime: "Kad skaistumas moterei mažai tepriduoda, jeigu ji kvaila ir jos dvasia juoda."

Nina.

Socijalis Moters padėjimas seniausiuose laikuose.

Viskas pasaulyje keičiasi, mainosi, tvarkosi ir evoliucijos keliu tobulinasi, ir tas visas tobulinimosis, evoliucijos veikimo procesas, pažanga, vadinasi gyvenimo tobulinimos, plėtojimos pažanga, evoliucijos išsivystimu ir — socialėmis perversmėmis.

Mums rūpi šių kartų vien moters socijalis padėjimas, todėl,

palikdami visus kitus dalykus nuošaliai, kliudysime vien tik tokiuos, kurie būtinai mums bus šio klausimo aiškinime reikalingi, dėl geresnio to klausimo išaiškinimo.

Kad giliausioje senovėje, tai yra tuose laikuose, kada dar žmogaus ant žemės nebuvo, galėjo būti evoliucija gyvūnų tarpe, tam neprieštarauja nei Šv. Raštas, nei

visi didžiausi gamtos tyrinėtojai, žinovai, mokslinčiai — specialistai, lygiai kaip tikintieji, taip ir netikėliai.

Bet tai tik galėjo būt, o ar ištikrųjų buvo ar ne, arba, jei buvo, tai kokiame laipsnyje tas buvo — apie tai mokslinčių nuomonės dar įvairuoja.

Nors Šv. Rašte mes ir randame žodžius, kad: „Viešpats viską sutvėręs, septintoje dienoje šventė ir prisižiūrėjo visiems daiktams ir matė, kad viskas yra gera ir gražu,“ bet tai tas galėjo būt jau po visų evoliucijų, ir čia, taip sakant, tai Viešpaties Galybių dalykas.

Taip-pat nors Šv. Raštas išreiškia, kad pasaulis yra Viešpaties sutvertas laike šešių dienų, betgi niekas nežino, kaip ilgos buvo tos Viešpaties dienos: ar jos buvo tokios, kaip mūsų dienos, ar jos buvo ilgiausių amžių perijodai, tai mes to nežinome, bet tas yra labai indomu ir stebėtina, kad Šv. Rašte išskaitliuotoji eilė, kurioje vieni daiktai paskui kitus buvo sutverti — kogeriausiai sutinka su prirodymais, paremtais sąžiningiausiais tyrinėjimais didžiausių mokslinčių įvairiuose gamtos mokslų srityse. Tai jau iš to aišku, kad Šv. Raštas nemeluoja, kaip kad bedieviai stengiasi prirodyt.

Šv. Raštas rašo, kad Viešpats Dievas sutvėrė du žmogų: Adomą ir Jieva, vyriškį ir moteriškę ir iš tų dviejų žmonių išsiplatino visas svietas — visi žmonės, kokie tik tai kur yra.

Bedieviai laisvamaniai į tai netiki ir užginčija. Jie prirodinėja,

kad žmogus evolicijos keliu išsivystęs iš prastesnių, arba žemesnės rūšies gyvunų, arba, trumpiau sakant, iš bezdžionių. O tą savo tvirtinimą daugiausia remia galvos kaulų panašumu, embrijonų vienumu, ir daugeliu kitų panašių dalykų, — bet už vis svarbiausia tai, — **tuščiais spėliojimais.**

Netikėdami į Dievo Sutvertojaus buvimą, kitaip jie ir negalėjo išgalvot.

Žmogus pasaulyje yra, o jeigu jo nieks nesutvėrė, tai, anot jų, logiškai dalyką imant, kitaip nei būt negalėjo, kaip tik taip, kad tas žmogus turėjo išsivystyt iš kito gyvo sutvėrimo, na kad ir iš bezdžionės.

Kaip kurie prirodinėja dar kitaip, būk bezdžionės vystėsi savystoviai viena šaka, o žmonės vėl savystoviai kita šaka ir kaip tik žmogus išsivystydavęs į augštesnį, tobulesnį pavidalą, tai jau jo pirmakūnai, protėviai išnykdavę nuo žemės veido.

Kiek tuose spėliojimuose teisybės yra, tai palikime spėt specialistams mokslinčiams, tų dalykų žinovams. O mums tai tuomi kartu gana bus vien apie tai priminus.

Pači Šv. Rašto žodžių: „Viešpats matė, kad Adomui vienam neramu ir nuobodu, tai sutvėrė jam draugę Jieva.“ Toliaus matome, kad tuodu pirmuoju žmogų tarp savęs gerai sutinka, kaip prieš nusidėjimą, taip lygiai ir po nusidėjimo. Viešpaties bausmė už nusidėjimą taip-pat abu paliečia. Bet jau Viešpaties bausmę uždedančiuose žodžiuose, mes matome pritari-

kymą prie prigimtų kiekvienam ypatybių. Vyru uždedama bausmė darbo, o moteriškai primenama motinystės skausmai ir nuolaidumas.

Jau tuose Viešpaties žodžiuose mes matome Viešpaties valią, kad vyras gamintų pragyvenimo reikmenis, o moteris daugiausiai rūpintųsi auklėjimu kūdikių.

Taip ir prigimta žmogui yra. Juk vyrui šimtą kartų lengviau yra sunkų darbą dirbti, negu su mažais vaikais tūpintis. O moteriai verčiau pačiai žūt, negu duot savo kūdikėliui padaryt skriaudą, arba girdėt jo verksmą.

Apie Adomo ir Jievos gyvenimą Šv. Raštas mažai ką rašo, bet matosi jų gyventa dailiai, nes susilaukta keletos vaikų.

Jų vaikai ėmė už moteris savo tikras seseris — nes kitokių nebuvo. Bet jau mes matome faktą, kad jie **negyveno kartu su visomis**, kaip kad gyvuliai daro, bet pasiėmė kožnas sau po vieną, nes Šv. Rašte aiškiai užrašyta vardai katras katrą ėmė sau už moterį.

Taip mes matome, kad **pirmieji žmonės gyveno poromis** ir augino savo vaikučius, kokius kurie susilaukė.

Dabar pažiūrėkime, ką tame pačiame dalyke sako bedieviai.

Morganas sako, kad seniausiuose laikuose viešpatavo santikiai lyties dalykuose tokie: kiekviena moteris prigulėjo kiekvienam vyrui, ir kiekvienas vyras prigulėjo kiekvienai moteriai. Visi vyrai tur daug pačių, visos moters tur daug vyrų, viešpatauja visotinoji mote-

rų — vyrų bendrija ir draug su tuomi — bendrija bendrų vaikų.

Laipsniavimo teorijos prisilaikydamas toliaus sako išsivysčiusi augštesnėji lytis santikių forma — **Giminiškosios šeimos išvaizda**.

Toje formoje senuolis ir bobutė yra sau vyras ir pati, vaikai jų taip-pat tveria bendrą vyrų ir moterų ratą, ir taip-pat jų vaikai, kaip tik bus tinkamai subrendę... Matote čia jau būk viena karta yra prašalinama nuo susinešimų su antrąja karta.

Dar toliaus seka "ginekokratiškoji" forma, daugpatystė (poligamija) ir vienpatystė (monogamija) iki šių dienų laisvųjų ryšių. O patvirtinimui savo išvedžiojimų priveda kaip kuriuos panašumus šeimyniško sutvarkymo šių laikų puslaukinių tautų genčių.

Tuose dalykuose su juomi sutinka Engelšas, Bebelis, Wirthonas ir kiti.

Bet mano nuomonė yra griežtai tam priešinga. Aš taip sau protauju, kad ir seniausiuose priešistoriškuose žmonijos laikuose, turėjo būt ne kitaip, kaip tik porinės šeimos. 1.) Delto, kad tuom kart žmonių kultūra dar nebuvo pakilusi, ir jie visame kame daugiau vadovavosi gamtos įstatymais, ir susieidavo į poras vien meilės vedami, o tos instinktyvės arba fiziologinės meilės palaikymui ir sudruginimui, žmonijos lytis kotinkamiauslaj, iš fiziologiškojo atžvilgio, sutvertos. 2. Patsai net fiziologinės meilės instinktas, kaip iš vienos pusės gamina meilės prisirišimą prie sau patinkamos ypatos,

taip iš antros pusės, auklėja užvydą, ir veikia taip, kad stengiamasi kiek galint tą meilę pakreipti į savo pusę, o kunkurentus, arba konkurentes prašaliti, kad ir kruviniausiais būdais, mirtina kova. Tą patį apsiereiškimą mes matome visokių gyvūnų tarpe: gyvulių, žvėrių, paukščių ir pačių žmonių tarpe, o tai delto, nes tai yra **bendra taisyklė** visiems gyvūnams, turintiems lyties skirtingumą ir fiziologiškius meilės jausmus.

Negalimas daiktas, kad puslaukinis žmogus būtų ramiai galėjęs veizėti į bendrą meilę, kad jisai savo širdyje nebūtų jautęs saumeilystės, pavydo ir žiauraus keršto. Taip-pat yra negalimas dalykas, kad primityvės moters, vien gamtos įstatymus pildančios, būtų buvusios ant tiek doriškai išgverusios, kad būtų pažinusios tik vienui vieną fiziologišką meilės jausmų užganėdinimą, kad jau joms tikrosios meilės esybė būtų buvusi nežinoma, arba, neatjaučiama. Aš kaip tik ir prieinu prie to įsitikinimo, kad tuose laikuose, turėjo žmonijoje būt kuotinkamiausia ir kokaščiausia meilė ir šeimynose sutikimas kogeriausias, ir jeigu jau galėjo įvykti kokie tarp žmonių kivirčiai, tai ne kitokia jų priežastis buvo, kaip tik meilės — pavydo kerštas.

Ir seniausių laikų iškasamieji paleontologiškai — antropologiškai palaikai taip-pat tą faktą patvirtina, kad giliausioje senovėje žmonių gyventa poromis, arba mažomis grupėmis — šeimynomis. Kas ir yra visiškai natūrališkas dalykas.

Bedieviai tvirtina, būk buvę tokie laikai, **Matriarchatu** vadinami, kada visiems su visoms gyvenant negalima buvę žinoti vaikų tėvų, vien tik žinoma motinos, ir būk iš tos priežasties atsiradęs įstatymas moteriškoje eilėje inpedinystės. Ir tais laikais žmonės nesakydavę, kad mūsų **tėvų** šalis, bet sakydavę, kad brangi mūsų **motinos** šalėlė. Ir būk pertai buvo baisiausiai baudžiami prasikaltėliai, kurie užmušdavo savo motiną.

Tas viskas galėjo būt paskesniuose laikuose, kada jau žmonės pradėjo tarpu savęs kariaut ir doriškai išgvero. Ir tai galėjo būt tiktai kaip kuriose gentyse, bet ne abelnai visoje žmonijoje. Nes nesinorėtų tam tikėt, kad žmonijos protėviai vyriškosios lyties būtų buvę už moteris silpnesniais arba nuolaidesniais, greičiaus galima tikėtis, kad buvo kaip tik priešingai.

O ką bausmei už motinos užmušimą, tai aš manau, nereikėjo jokio matriachato, nes kiekvienas kudikis iš prigimties jaučia meilę prie motinos ir tokį visi pasmerks, kurs savo arba net ir kitų motiną užmuštų.

Nuo matriachato tvarkos prieta prie "**patriarchato**" delto, kad jau išsiplėtojusi pramonė ir pakilusi kitokia kultūra, kuria pasinaudoję vyrai ir pavergę moteris. Prie tos tvarkos vyrai likę savininku turtų ir turėjęs rūpintis vaikų likimu, nesa dabar jisai juos galėjęs laikyti savo **tikrais vaikais** ir savo turto paveldėjais: per tai jisai

**privertęs moterį išsižadėti lyties su-
sinešimų su kitais vyrais.**

O aš manau, kad tame kaltas ne patsai patrijarchatas, bet užgrobi-
mo karės, įvykusios tarpe genčių
ar gentų, kurių pasekmė buvo už-
grobimas silpnesniojo gerybės, ir
pergalėtojo teisė — naudoties visu-
kuom. O prisisavinimas svetimų
moterų ir daugpatystė išsivystė ne
vien iš lytiškojo vyrų gašlumo, bet
žymiai ir iš noro turėt didesnę šei-
myną — daugiau darbininkų, ver-
gų ir kareivių. Tai yra iš ekono-
miškojo atžvilgio.

Bebelis savo knygoje "Moteris
ir socializmas" 32 pusl. lietuviš-
kos laidos sako:

"Moteriarchato pripažinimas —
tai komunizmas, visų lygybė; pa-
triarchato pasirodymas — tai pri-
vatiškosios nuosavybės viešpatavi-
mas ir, drauge su tuo pažemini-
mas ir pavergimas moterų."

Abelnai tą visą sutraukus kruvon
galėtų padaryti išvadą tokią:

Seniausiuose laikuose žmonės
gyveno porinėmis šeimynomis ir
lygiomis teisėmis visame kame nau-
dojosi vyrai ir moterys tada vieš-
patavo — **vienpatystė.**

Tolesniai atsiradus privatinei
nuosavybei, ir žmonių godumui ir
ištvirkimui, išsivystė taip vadina-
mas patrijarchatas, kurio laikuose
moters laisvė jau buvo iš dalies ap-
rubežiuota, ir moteris jau ekono-
miškai daugiau ar mažiau priklausė
nuo vyrų malonės. Dar toliaus
vietomis net prie to priejo, kad mo-
teris buvo priskaityta prie vergų
skaičiaus, kaip ir prie bandos, ir
neturėjo jokių teisių. Tuomet at-

sirado prekyba moterims ir visuo-
meniškos paleistuvybės įstaigos
tai yra laikai užvis didžiausio mote-
ries pažeminimo, išnaudojimo,
verguvės ir nelaimės.

O apie motriarchato laikų buvi-
mą tai tikrai tvirtinti nėra galima,
bet ir užginčyt taip pat nugalima;
tokie laikai galėjo būt, ir net galė-
jo būt daugelyje įvairių tautų ir ne-
vienu laiku. Bet tai galėjo atsi-
tikt ne pirmapradiniuose žmonijos
gyvenimo laikuose, kaip kad laisva-
maniai teoretikai tvirtina, bet to-
limesniuose žmonijos gyvenimo am-
žiuose, kada jau žmonija ištvirko
ir nesidrovėjo laužyt gamtos ir Die-
vo įstatymų. Tai yra tame laikt,
**kada atsirado didesnė privatinė
nuosavybė ir karės už jos pasisavi-
nimą arba apgynimą.**

Jeigu Adomas su Jieva pildė
jiems uždėtąjį Viešpaties bausmę,
o apie tai mes neabejojame, tai
jau jų šeimynoje socialė tvarka
mums yra žinoma: Vyras uždar-
biauja, tai yra gamina pragyveni-
mo reikmenis, o moteris auklėja
vaikus, ir iš čia iškyla eikštėn jos
darbai, būtent: auginimas ir pri-
žiūrėjimas vaikų, pagaminimas ir
išdalinimas tarp šeimynos narių
valgio... vienu žodžiu, rūpestys a-
belnu šeimynos gerbūviu.

Ar pirmieji žmonės savo fiziško-
mis pajėgomis buvo vienodu ar ne,
tai dabar sunku yra teisingai spres-
ti. Bet tas labai yra galima, kad
juodu buvo lygiai stipriu ir gabiu.
Nes mes matome, kad ir dabar pas
puslaukinius žmones visai menką
skirtingumą įgėgosi lyčių tarpe, net
ir pačiame ūgyje. Per ilgus am-

žius moteris, būdamos atskirtos nuo sunkesnių fizinų darbų ir mankštymosi, rasi delto ir nusilpnėjo, ypač šių dienų augštai kultūriškai pakilusių tautų tarpe.

Bet gali tas būt ir visai priešingai, nes mes pastebime daugelio gyvūnų tarpe, kad patelės yra menkesnės ir silpnesnės, o patinėliai daug stipresni ir didesni, tas pats galėjo būt ir žmonių tarpe. Moteris kūnas išdalies yra labiau sukomplikuotas — tad vyro yra stipresnis ir tuomi pačiu palaikoma žmonijoje lygsvara — vyras ir moteris paliekti lygiu.

O greičiausiai bus teisingiau, kad viršminėtu abu būdu vienokiai veikia į fizinį moteris jėgas.

Protiški gabumai taip pat abiejų buvo lygūs. O apie tai mes galime spręst, pasiremami Šv. Rašto žodžiais, kur užrašyta yra apie pirmuosius išradimus. Mes matome, kad geležies vartojimą ir kitų tiems panašių dalykų išrado vyrai. O audimą, siūlus ir siuvimą išrado moteris. Tas jau parodo, kad kožnos lyties darbuotasi ir galvota **savo srityje**, kad pagerinus šeimos būvį, kad palengvinus pragyvenimą, arba kad padarius jį malonesniu. Tą pat mes matome ir šiuose laikuose, kur vienodo mokslo vyras ir moterė viename darbe darbuojasi, tai vienodai gerai abu ir darbą atlieka. O ką šiais laikais daugiausia yra išradę ir mokslininkai iš vyrų tarpo negu iš moterų, tai tam yra priežastis to, kad daugiau vyrų mokinasi augštesniuosius mokslus ir geriau islavina savo protą ir gabumus, tuomi ir

praviršija moteris. Bet duokite moterims lygias teises ir progą lavintis moksluose, o pamatysite, kad moterų protiški gabumai nei kiek nebus menkesni už vyriškuosius gabumus ir protą. Nes moterė toks pat žmogus, kaip ir vyras, o lyties skirtingumas **proto nesiaurina**.

Net ir lietuvių priežodis sako: "Vyras laiko namo vieną sieną, o moterė tris," ir tuomi pripažįstama moteriai taip pat proto gabumai, kaip ir vyrui, nes jeigu jina būtų menkesnio proto, tai ūkio palaikyme negi skirtų jai tokią svarbią dalį $\frac{3}{4}$. Juk kvailys ūkio nepalaikys.

Kaip jau ir augščiau sakiau, pirmieji žmonės susidėdavo į poras vien iš meilės ir ta meilė tvarkydavo jų socijalius, šeimyniškus, lyčių santykius. Toliaus atsiradus užgrohimams svetimos gerybės, atsirado ir pavydas, ir kerštas, pavergimas moteris ir josios fizinės ir doriškos išnaudojimas.

Tada jau **ne kiekviena moteris buvo šeimos motina, bet tik kaip kurios**, kurios geriaus mokėjo patikt vyrams — valdovams, šeimynų tėvams — patriarchams.

O kitos visos moterys buvo jų vergėmis, arba jo gulovėmis, ir jų vaikai daugindavo skaičių vergų, savo valdovo darbininkų.

Tuose laikuose išgvero visiškai prigimtas moterei padorumas ir meilė, užviešpatavo visoki paleistuyystė ir intrigos tarp moterų, o tas dar labiausia jų autoritetą sumažino, kad net tapo kaip kuriose tautose priskaitytos prie didžiau-

sios žmonijos nelaimės arba ryškės. Ir persekiota moteris net tuomi, kad šalintasi nuo moterystės. Bet tas iššaukė kaip vyrų, taip ir moterų tarpe priešgamtišką paleistuvystę ir įvairiausias palistuvybės ligas, kurios ir po šiai dienai žmoniją tebekankina.

Pirm Kristaus atėjimo taip buvo moterys pasileidusios, taip į niekus pavirtusios, kad jau žemiau nupult nebuvo galima, bet ir vyrai nei kiek nebuvo doresni rasi iš dalies dar žemiau stovėjo ir už moteris.

Viena iš didžiausių priežasčių griuvimo Romos imperijos buvo doriskas supuvimas jos visų, o ypačingai augštesniųjų luomų. Net būta tokių moterų iš augštesniųjų luomų, kurios savo metus skaitliauvo daugumu turėtų vyrų — preigšų. Arba gyvendamos moterystėje, užsirašydavo miesto valdybose į viešųjų paleistuvių knygas, kad atsitikus, jeigu kartais jos vyras sugautų ją su svetimu vyru, nebūtų baudžiama už laužymą moterystės ištikimybės, nes jinau jau yra užrašyta vieša paleistuvė.

Bet buvo senovėje ir garbingų moterų visose žinomose tautose. Mes matome mitologiijoje eilėse dievų, kaip vyriškus taip lygiai moteriškus vardus ir beveik lygius skaičiumi.

Kaip tik atsiranda raštženkliai, tai tuojaus randame užrašuose, kad

moters, taip-pat kaip ir vyrai, buvo karaliais, šalies valdovais, kunigaikščiais, kareiviais, vienu žodžiu progai pasitaikius moters pasinaudodavo savo protiškais ir fiziškais gabumais ne blogiaus už vyrus.

Taip-pat randame istorijoje pėdsakus, kad ir moters kaip kur dalyvavo įstatymdavystėje. Ir nuostabu, juk moterys visais amžiais taip-pat lygiai su vyrais vargus kentė nelaimėse, lygiai su jais naudojosi gamtos malonumais ir gerbių gausybėmis.

Buvo tokie, kurie skriaudė savo moteris, bet buvo ir tokie, kurie jas kuolabiausia mylėjo ir gerbė.

Vienok abelnai arba aplamai imant moteries padėjimas, kaip doriskas taip šeimyniškai-socijalis iki Viešpaties Kristaus laikų, metis į metą vis puolė ir puolė žemyn, žemyn ir žemyn, ir buvo supuvęs ir apie save skleidė demoralizacijos nuodus, ir diegus, ir buvo moterims **nepakenčiamas**.

Tuose laikuose jau visi protingesnieji ir doresnieji žmonės, matė, kad taip ilgiaus būti negali, kad reikalingas atgimimas žmonijos, ir tai atgimimas iš pačių pamatų.

Ir tas atgimimas įvyko V. Kristaus mokslui platinantis, o ji daugiausia įvykino **pačios moterys**.

Bet apie tai tegul bus kitam kartui.

F. V.

Sveikata.

Antrame numeryje „Moterų Dirvos“ buvo rašyta apie namus — tai yra, kad kiekvienos moters namuose viešpatautų Meilė, ramybė ir švarumas, — tuomet bus tie namai malonūs visai šeimynai ir visiems kitiems, kurie tik į juos in-eitų. Tokiuose namuose bus mažiau rūpesčių, susikrimitimų, nu-liūdimų pagaliaus mažiau ir viso-kių nesveikimų. Visa šeimyna bus smagi ir linksma, kada sus-prins jų kūniškos spėkas, su ku-riomis apsigins nuo visų ligų bei jų sėklų arba bakterijų, nes žmo-gus turi visuomet kovoti su tomis bakterijomis, kad užlaikyti sveika-tą bei gyvybę. Sveikas kūnas per-galą ligas su kurioms susitinka kas-dieniniame gyvenime. Gyvenime randasi daugybė visokių ligų bei jų sėklų bakterijų. Tų bakterijų yra visur ir mes ant kūno jų visur turi-me daugybes. Burnoje tai net šimtais ir tūkstančiais randasi. Kol kūnas stiprus jos neįveikia svei-katos, bet kūnui biškį nusilpus tuojaus ligotam kūne eina kova tarp kūno ir bakterijų su jų nuo-dais ir vieno ar kito pergalė pri-klauso nuo stiprumo bei atsispyrimo iš kūniškų (fiziškų) spėkų.

Matome tat svarbumą užlai-kymo savo sveikatos kuogeriau-siam stovyje ir neprisileisti nieko tokio, kas ją galėtų nusilpninti. Todel žmonai ir pakalbėsime kaip, ir kokiais būdais yra galima sustip-rinti kūną, kad geriaus apsigin-

lavus nuo tų bakterijų, arba ligų.

Ateities medicinos mokslas yra tai apsaugojimas žmonių nuo ligų, o ne vien ligonių gydymas.

Moterų rankose yra ir nuo jų priklauso sveikata arba nesveikata visos šeimynos. Blogas ar geras sveikatos stovis prigulės nuo to, kaip ji namus užlaikys ir kokiuo valgiu ji šeimyną maitins. Todel visos šeimnininkės pasistengkite pri-silaikyti kelių čia nurodytų dalykų, o išeis jums ir jūsų šeimynoms ant naudos.

Pirmiausiai trumpai pakalbėsime apie švarumą: Nešvarus žmogus y-ra nepakenčiamas, nešvari grinčia taip-gi nemaloni, nešvarūs drabu-žiai bei valgiai žmogų atstumia ir suerzina. Bet, kaip smagu, kaip dailu, kaip gerai jaučiasi žmogus kuomet čystai, dailiai apsivilkęs ir į švarius gražius namus parėjęs prie balto čysto stalo atsisėdęs skanūs, sveikus gerai pagamintus pietus pa-sivalgo. Stengkimės, kad mūsų ir kasdieniniai drabužiai būtų šva-rūs, nors ir apdėvėti ir sutaisyti — by tik čysti. Ypatingai vis šva-riai rėdykite vaikelius. Iš mažų dienų pripratinkite, kad švariai užsilaikytų, tuomet ir sveikesni bus. **Nešvarumas tai liga** kur tik jis nebūtų.

Žodis apie čystus apatinius dra-bužius. Apatiniai turėtų būti vi-suomet čystesni už visus kitus, nes jie guli prie pat kūno. Dažnai mainyti ir nedėvėti juos kol jau pajuošta, arba visiškai jau prakai-tu atsiduoda. Žinoma prieš mai-nymą drabužių reikia ir odą gerai nuvalyti — išsimaudyti. Mes ge-

rai visi žinome, kad kūnas per odą išduoda su prakaitu daugybės visokių nuodų, o prakaitui nugaravus tie nuodai pasilieka ant kūno paviršiaus ir reikalinga yra juos nuplauti bent du kartus į savaitę, nors ir dažnesnis plovimasis nekenkia. Rodos iki šioliai dar niekam nėra pakenkę dažnios maudynės. Nelaukite subatos ar taip prieš šventes, kad nusimaudžius, bet maudykitės kuodažniausiai, o tai bus ant sveikatos. Mažučius vaikelius nuo mažens pripratinkime, kad pamėgtų maudynes ir kas dieną yra jos būtinai jiems reikalingos.

Beje, pamiršome priminti dar apie apatinius drabužius, kad naktį visuomet permainingti kitų liuosų paktinių, o dienerius per naktį išvėdinti.

Lovos apvilkalai reikalauna dažnaus mainymo ir kas dieną gero išvėdinimo. Pagaliaus ir visas namas, kad čystai būtų užlaikomas. Varyti lauk visus purvus ir dulkes. Visus rakandus dažnai valyti, kad dailiai atrodytų. Visą namą dailiai užlaikyti ir parėdyti sulig šeimininkės geriausio skonio. Kad viskas būtų tvarkoje ir visi daiktai savo vietoje. Išmokyti kiekvieną šeimynos narį, kad taip pat užlaikytų namuose tvarką. Kad viską ką vartoja, padėtų visada į tam tikrą vietą, o ne visur išmėtytų ir tuomi pridarytų šeimninkei nereikalingo darbo. Moterys, stengkitės tą visiems gerai įkalbėti, o daug daug susimažins jūsų vargai bei nemalonumai. Maži vaikučiai namų tvarką bei švarumą turėtų iš mažens gerai žinoti, o

be abejonės padėtų motinai užlaikyti namus tvarkoje. Pabaigę žaisti žinotų, kad reikia žaislus padėti į vietą, kad žinotų, kur kitą kartą juos rasti. Jeigu motina leis vaikučiams viską išmėtyti ir ji pati visuomet surankios, tai jau vaikai visados tik ir norės, kad motina ir rankiotų paskui jį viską ir jiems užaugus. Drabužius jų vis turės padėti ir surasti ir ją vis kaltins, jei kas nusimeta ar susitepa, numestas ne į savo vietą. Išmokykite vaikučius tvarkos, ir įsikiepsite labai jiems naudingą paprotį.

Reikalaukite, kad jūsų namas būtų kuošviesiausias ir visados pilnas tyriausio oro. Visus kambarius nors kartą į dieną, gerai atidarius langus, išvėdinti, o miegamą kambarį kuodaugiausiai. Ne tik reikia gerai išvėdinti, kuomet patalą klojate, bet laikyti langą gerokai atdarą, kuomet jame miegate, kad ko tyriausiu oru kvėpuotumet nereikia duoti kambariui prisitraukti prakaito bei seno perkvėpuoto oro, kad net užuodi atėjęs iš lauko, tada jau tas oras yra pilnas nuodų. Kvėpavimas netyru oru arba oru, kuris jau per keletą kartų yra perkvėpuotas yra kūnui nesveikas. Kraujas apturi per mažai oro ir kūno neatnaujina, kaip reikia. Todėl ir visas kūnas nusilpsta. Geras oras kaip ir geras maistas yra reikalingas kūnui. Žmogus nusilpęs, bekvėpuodamas netyru oru, mažiau energijos teturi ir su ligomis kovoti, todėl greičiau prie jo ligos prikimba — dažniau serga. Nebijokite šalčio, bet šil-

tai apsiirengę ir žiemą eikite pasi-
vaikščioti bei pasilinksinti ant o-
ro, o būste sveikesni. Tie, kurie
noses ant pečiaus vis užkorę laiko
ir visuomet sėdi per dienas užsida-
rinėje ir užsikimšę visus plyšius na-
muose, kad oras neineitų, toki tai
žmonės greičiau ir persišaldo nes
jų kūnas būna nusilpnintas nuo to
netyro oro. Sveikiausias pasilinks-
minimas jaunų žmonių yra tai žie-
mos laike ant ledo čiužinėjant ar
tam panašūs pasilinksminimai ant
tyro oro.

Visos šeimyninkės atsiminkite,
kad sveikata visų namiškių pri-
klauso nuo jūsų. Dažiūrėkite, kad
namas bei kūnas būtų švarūs ir na-
mai būtų tvarkoje. Apšvieskite
namą ir kūną šviesa saulės ir tyru
oru, o pas jumis ligos retai lanky-
sis.

Kitą kartą parašysiu apie val-
gius.

Dr. S. A. šlakienė.

Tai mano motina.

Su kokiuo užsiganėdinimu, ma-
lonumu, net pasididžiavimu taria
šiuos žodžius kūdikis, jaunuolis
vaikinas ir suaugęs vyras. Koksai
tai prakilnumas, kokia tai maloni
didybė, jaučiasi tuose žodžiuose.
Koksai tai begalinis užsitikėjimas
ta ypata ir begalinis jos brangini-
mas, nors jinau daugiau niekuomi
mums nėra, kaip tik vien — moti-
na.

Brangi motina didžiūnui, vai-
nikuotam valstijos valdonui, brangi

motina vargingiausiam vargdienė-
liui, brangi kiekvienam doram kū-
dikiui, o brangi vien delto, kad
jinai yra mūsų — motina.

Nors Amžinosios Išminties taip
yra surėdyta, kad abu tėvai yra
davėjais savo kūdikiui gyvenimo,
bet didesnioji dalis vargo beaugi-
nant kūdikį — priklauso motinai ir
delto ir kiekvienam iš mūsų prigim-
ta yra labiaus mylėt motiną, negu
tėvą, ką mes paprastai ir matome.

Lietuvių priežodis sako, kad
lengviausias ant svieto daiktas, tai
kūdikis ant motinos rankų. Ir ne-
apsirinka. Motina nors labiausia
būtų nuo darbo nuvargusi, bet nie-
kados neatsisakys savo kūdikį imti
ant rankų, jeigu tik tai tas prie jos
glaudžiasi. Ir tarytum ta našta,
savo kūdikis, netik ką nedaro mo-
tinai sunkumo, bet dar ją atgaivi-
na, tarsi dar jai priduoja spėkos
ir stiprybės.

O kiek ta motina praleidžia nak-
tų be miego, kiek visokios širdper-
šos, pakramtos ir kitokių nemalo-
numų dėl savo vaikelio — tai tik
vienas Dievas težino ir pati motina.

Delto ir kūdikis, nors ir maže-
lis, jaučiasi, kad geresnio geradė-
jo pasaulyje nėra, kaip kad moti-
na ir visose nelaimėse ir pavojuje
pirmiausia girdime šaukimą "Moti-
na".

Ir ta motina tai pirmas apginė-
jas, pirmas gelbėtojas, pirmas tei-
sėjas, pirmas advokatas, vienu
žodžiu viskas.

Laimingas kūdikis, kurs turi
gerą motiną.

Bet klausimas, ar daug mes
matome gerų motinų?

— Ne neperdaugiausia. O tas tai ir yra didžiausia Lietuvos nelaimė.

Isisteigus moterims savo laikraštį „Moterų Dirvą“ tai ir bus vienas iš svarbiausių to laikraščiu skyrių apie motinystės reikalus. O tie reikalai taip yra platūs, taip visokiariopai, įvairūs, taip reikalingi visapusiško nuodugnaus ir rimto apsvarstymo ir moksliskai specijališko, ir praktiskai populiariško gvildenimo ir aiškinimo kuoplačiausio.

Tame klausime svarbus yra balsas ir motinos, ir kunigo, ir daktaro, ir pedagogo ir kitokių mokslo šakų specialistų, net ir vidutinio publicisto, nes kiekviens iš jų gali inešti į tą skyrių ką nors naują, ką nors labai naudinga ir labai reikalinga, iš ko žmonijai gal būt didžiausia nauda.

Pirmiaus pasakiau, kad mes neperdaugiausia gerų motinų turime, ir tas tiesa. Bet perdaug kaltinti mūsų motinas ir moterėles negalime. Nes bent didžiuma tų negerų motinų būtų kogeriausiomis motinomis pasaulyje, jeigu tik jos žinotų, ko reikalaujama iš geros motinos, arba taip sakant, kad jos žinotų, ko joms truksta lik to, kad būti geromis motinomis.

Ypač lietuvių moterys turi meilę begalinę prie savo veikų, ir visas klaidas, visus prasižengimus motinystės padaro vien iš meilės, nes jos blogai darydamos mano darančios kuogeriausiai, o taip mano ir daro vien delto, kad nieks joms neišaiškino, kaip tie ir tie dalykai iš tiesų turėtų būt atlieka-

ma, kaip tas ir tas turėtų būt daroma, kaip to ir to galima būtų išsisergėt, kaip tą ir tą reikėtų prašalinti.

Vienu žodžiu mūsų moterims reikiama „motinystės“ mokslo. O to kaip tik lik šiol ir trūko.

Delto, kas tik galitė ir tam reikalui užjaučiate, pagalvokite apie jo svarbą ir prisidėkite prie jo visapusiško teisingo nušvietimo. O aš manau, kad mūsų moterėlės tokiems raštams savo laikraštyje vietos neatsakys, nes iš to joms bus nauda.

F. V.

Prohibicija.

Ne taip senai dar Kansas ir Maine valstijų gyventojai buvo pašiepiami už įvedimą svaigalų prohibicijos savo valstijas. Šiandien-gi pusė Suv. Valstijų stovi šalia jų. Kitų pusėj įvairūs aprubežjavimai ir-gi nemažai kenkia girtam bizniui. Šimet blaivininkai gali pasidžiaugti, kad prie 19 jau sausų valstijų prisidėjo dar keturios. Vienas iš reiškiusių dalykų yra tai, kad šis judėjimas nėra staigus, kad darbas nėra varomas su įsitarščiaivimu. Bet šaltas protas ir bizniškas išrokavimas šluoja saliuoną su visoms jo nedorybėms ant šašlavyno. Žmogaus protas ima viršų ant žemaus alkoholio troškulio ir diena po dienos įrašo į tautos istoriją naujas pergales to žmonijos siaubuno.

Saliuno idenos jau suskaitytos, bet, kad pagreitinus jo išnykimą

turi būti išreikalauta iš Kongreso, kad valdžia užgintų siuntinėjimą svaigalų apgarsinimus ir, kad užgintų įvairioms ekspresų kompanijoms pervežti svaiginančius gėrimus į tas valstijas, kurios nubalsavo būti sausoms. Duokime tik progą prohibicijai parodyti savo veikimą, o pamatysime, kokią milžinišką naudą ji neša.

Cinikė.

Įvairumai.

Umatilla, Ore. Atėjus rinkimų dienai (gruodžio 5-1916) šio miestuko majoras ir kiti valdininkai pilnai tikėjosi būti išrinkti vėl į savo užimančias vietas. Tačiau dienai užsibaigus netik, kad majoras, bet ir nei vieno vyro nepasiliko valdavietyse — visas užėmė moterys. Indomiausia tai, kad majoro ir išdininko vietas užėmė buvusio majoro ir išdininko pačios.

Matomai labai turėjo įgristi senoji valdžia, kaip vyrams taip ir moterims, kad į valdavietyse liko išrinktos vien moterys.

Providence, R. I. Panelė Ona S. Peck iš šio miesto turi garbę kaip vienatinė visam pasaulyje ypata dalipus iki 25.000 pėdų į Himalijos kalnus Indijoje. Iki šiol aukščiausį rekordą laikė ponas W. W. Graham, kuris pasiekė iki 23,800 pėdų.

Moterų mokinių skaičius vokiečių universitetuose ir šiaip mokyklose žymiai padidėjo. Prieš karą

iš šimto mokinių universitetuose 6.7 nuošimtis tebuvo moterų, dabar ant to paties skaitliaus yra 10.5 nuošimtis. Tai labai malonus apsi-reiškimas.

Ant vokiečių geležinkelių dabar dirba daugiau, negu 36,000 moterų.

Edmonton Kanadoj visos bankos pradėjo pakeisti savo vyrus darbininkus moterims.

Didžioji Britanija įsteigė mokyklas, kur moterys yra mokinamos amunicijos darba.

Holandijos moterys visai kitokiu būdu stengiasi išgauti balsavimo teises, negu Anglijos ar Amerikos moterys.

Jos nesigriebia, (pavyzdžių Anglijos) jokių žiaurių proemonių. Jų nuskirta delegacija su didelioms iškaboms ant, kurių yra parašas prašantis legislaturai duoti joms balsavimo teises, stovi prie parlamento namų nepaisant koks oras — žiemą ir vasarą. Tuomi tylu reikalavimu to kas joms teisingai priguli, jos tikisi atsiekti savo tikslą.

Netrukus Mass. valstijoje bus sušauktas seimas, kurio tikslas yra aptarti ir inešti naujus pataisymus Mass. valstijos konstitucijoje. Tie pataisymai gyvai paliečia mus visus, kadangi mes ir mūsų vaikų vaikai turės gyventi po tom teisėmis. Dabar pasitaiko moterims viena iš geriausių progų. Kada dabartinė konstitucija buvo priim-

ta, visų pirmu tapo perleista speciališka teisė leidžiant visus vyrus balsuoti už ar prieš ją, nes jie turėjo gyventi po ją.

Taip buvo pasielgta nežiūrint to, kad tada sulyg konstitucijos visi vyrai, kurie neturėjo jokios nejudinamos nuosavybės (žemės, namų ir t.t.) neturėjo balsavimo teisės.

Šimet yra ineštas speciališkąs pataisymas į legislaturą, kad ir moterims būtų duota balsavimo teisė dėl priėmimo ar atmetimo naujos konstitucijos, nes jos taip pat kaip ir vyrai turi gyventi po nustatytą teisę.

Po perbalsavimo ir priėmimo pirmos konstitucijos 1782 m. praėjo dar 45 metai, kol vyrai bežemiai galėjo gauti balsavimo teises paprastuose rinkimuose. Ar ir moterims ims 45 metai, kol gaus balsavimo teises?

Prisiūsta mums per Boston Equal Suffrage Ass'n.

IŠ CENTRO RAŠTINĖS.

Į kuopų raštininkes.

Sulig II-ojo seimo nutarimo pradedant su sausio mėnesiu kuopos siųs į centrą iš apšvietos skyriaus po 10 centų vieton 5 centų, per pirmus 4 mėn. būtent: sausio, vasario, kovą ir balandį.

Malonėkite to nutarimo prisilaukyti ir visos pradėkite sausio mėn. tokiu būdu palengvėsite centro raštininkei ir išvengsime daug nesmagumų. už ką aš būsiu labai dėkinga.

Gerbiamosios narės, kurios prisidėjo paaukauti į laikraščio fondą per II-ąją seimą, būtų labai geistina, kad prisiūtų tas aukas prieš vasario mėnesį.

Ona M. Stationaitė,
Centro Rašt.

NAUJAI PRISIRAŠIUSIOS Į A. L. M. S. NUO LIEPOS IKI LAPKRIČIO 1916 M.

Pašelpos skyr.

Apšv. skyr.

Kuopa	1 Chicago, Ill.....	4	—
"	2 Cicero, Ill.....	1	7
"	3 Chicago Ill.....	2	5
"	5 Worcester, Mass....	2	6
"	7 Waukegan, Ill....	2	1
"	8 Baltimore, Md....	3	5
"	9 Rockford, Ill.....	2	—
"	10 Philadelphia, Pa.	15	3
"	12 Westfield, Mass...	2	—
"	13 So. Boston, Mass...	4	1
"	14 Sheboygan, Wis....	—	4
"	15 Montello, Mass....	—	2
"	16 Scranton, Pa.....	12	—
"	17 Hartford, Conn....	4	—
"	18 Bridgeport, Conn.	5	5
"	19 Pittston, Pa.....	—	3
"	20 Chicago, Ill.....	—	4
"	21 Chicago, Ill.....	—	14
	(Town of Lake)		
"	22 Cambridge, Mass.	2	—
"	23 Pittsburgh, Pa....	11	5
"	24 Brooklyn, N. Y....	14	6
"	25 Waterbury, Conn....	—	11
"	26 Cleveland, Ohio....	—	2
"	27 Donora, Pa.....	13	3
"	28 S. Manchester, Conn.	3	11
	Viso.....	101	98

Sausio 1917

MOTERŲ DIRVA

19

NARĖS AUKAVUSIOS Į LAIK- RAŠČIO FONDA.

Iš 13-os kp. So. Boston, Mass.

Ona Staniuliūtė.....	\$10.00
Aleksandra Kasinskiūtė.....	5.00
Valerija Varžinskaitė.....	5.00
Juzefa Pečiukoniūtė.....	5.00
Paulina Giedraitaitė.....	5.00

Viso.....\$30.00

Iš 23-čios kuopos Pittsburgh, Pa.

P. Didjurgienė.....	\$5.00
O. Paliuskaičiūtė.....	5.00
P. Vienažindžiūtė.....	5.00
P. Blažaitienė.....	5.00
Ant. Pikutienė.....	5.00
M. Puidienė.....	5.00
J. Gurevičienė.....	25
L. Ambrasiūnienė.....	25
M. Kaunaite.....	50
J. Jankevičienė.....	50
Br. Gurevičiūtė.....	25
P. Čarienė.....	25
A. ilnevičienė.....	50
T. Janušauskienė.....	50
A. M. Sutkaičiūtė.....	\$2.00

Viso.....\$8.00

Vardan Moterų Sąjungos, tariau
nuoširdų ačiū, visoms aukavu-
sioms į laikraščio fondą.

O. M. Stalionaitė.

Atskaita Mot. Są-
gos centro iždini-
kės už lapkritį mėnesį.

Iplaukė pinigų per lapkritį:
Kuopų duoklės.

No. kp.

1 Chicago, Ill.....	\$10.45
2 Cicero, Ill.....	9.95
3 Chicago, Ill.....	—

4 Chicago Ill.....	—
5 Worcester, Mass.....	16.77
6 Worcester, Mass.....	—
7 Waukegan, Ill.....	7.70
8 Baltimore, Md. (už sp. ir lp.)	23.60
9 Rockford, Ill.....	6.80
10 Philadelphia, Pa.....	21.05
11 Chicago, Ill.....	—
12 Westfield, Mass.....	4.55
13 So. Boston, Mass.....	—
nuo liepos iki lapkričio..	148.35
14 Sheboygan, Wisc.....	4.10
15 Montello, Mass.....	2.25
16 Scranton, Pa.....	—
17 Hartford, Conn.....	6.30
18 Bridgeport, Conn.....	3.50
19 Pittston, Pa.....	4.48
20 Brighton Park, Ill.....	—
21 Chicago, Ill.....	—
22 Cambridge, Mass.....	—
23 Pittsburgh, Pa.....	—
24 Brooklyn, N. Y.....	10.25
25 Waterbury, Conn.....	—
26 Cleveland, Ohio.....	4.48

Išėigos už lapkritį 1916 m.

Lapkr. 6 d. M. Bobenienei (9
kuopos) už 5 sav. pašelpos.. \$25.00

Lapkr. 6 d. U. Jokubauskai-
tei alga už 1 sav.....12.00

Lapkr. 13 d. U. Jokubauskai-
tei alga už 1 sav.....12.00

Lapkr. 20 d. — U. Jokubaus-
kaitei alga už 1 sav. \$12.00 ????

Lapkr. 23 d. "Darb." už ats-
pauzd. "M. D." konst. ir tt 202.70

Lapkr. 27 d. U. Jokubauskai-
tei alga už 1 sav.....12.00

Lapkr. 30 d. U. Jokubaus-
kaitei alga (damokėta).....12.00

Lapkr. 30 d. alga centro rašt.
už lapkritį.....15.00

Viso.....\$302.70

27 Donora, Pa.....	4.48
28 So. Manchester, Conn.....	11.50
Už ženklelius.....	14.00
Už prenumeratą "M. D".....	1.00
Už konstitucijas.....	2.85
Viso.....	\$313.93
Išplaukė viso.....	302.70
Lieka kasoje.....	\$11.23
A. Nausiedienė,	
Centr. išd.	

BROOKLYN, N. Y.

Visada tylėjau, bet ilgiau jau negaliu užtylėti, ne pasakius teisybės užtėmijus parašyta "Moterų Dirvoj" 3-čiam numeryje apie susitvėrimą naujos Moterų Są-gos kuopos skamba šitaip: būk L. Vyčių 41 kp. surengė 4 vakarus. Viena paskyrė svarstymui moterų klausimo. Taigi už teisybę turiu pripažinti, kad visus tuos vakarus ne viena Vyčių 41 kuopa parengė, bet visos Brooklyn'o katalikiškos kuopos ir dr-jos, o vienas vakaras kuriame susitvėrė virš minėta kuopa, tai suvis nerengė jo Vyčiai, bet vien A. L. R. K. Moterų Są-gos 24 kuopa, kuri jau netoli metai laiko kaip gyvuoja Kar. Aniolų parapijoje. Visą to vakaro programą išpildė viršminėtos parap. choras vadovaujant p. A. Kvederui. Taip-pat buvo sudainuoti keleta gražių dainelių ir vaikučiai pasakė kelias eiles. Be to 24-tos kuopos narės parūpino kalbėtojus sulyg tvarkos per Kat. Spaudos Savaitę rengimo komisijos. Pirm. komisijos pakvietė kun. J. Švagždį ir p. F. Aleksandravičienę,

tečiaus kun. Švagždžiui apsirus ir nepribuvus skaitė referatą p. F. Aleksandravičienė ir trumpai pakalbėjo p. A. Aleksandravičius. Viskam pasibaigus p. F. Aleksandravičienė visas moteris ir mergaites kvietė rašyties prie Moterų Są-gos. Keleta tuoj susirašė, tai tokiu būdu liko sutverta nauja kuopa ir geistina, kad greitai laiku sulauktų didelio skaičiaus narių.

Teisybės Mylėtoja.

Saulutė.

Saulutė motinėle
Saulutė širduoletė
Kodel tu žiemą nešildai?

Žiemužė močekėlė
Kam spaudi ašarėlę,
Kam našlaitėlį tu virgdai?

Našlaitis nuogas plikas
Kiaura jupele, šlikas
Vos-nevos kūnelį dengia.

Visi jį stumdo bara
Visi nuo savęs varo
Oi, labai šalčio jis vengia!

Saulutė motinėle
Nušluostyk ašarėlę
Linksmink našlaitį vargingą

Tu savo spindulėlių
Negailėk mažuoletėlių
Šildimui leist ant žemelės.

Beširdžius šaltus žmones
Mokyk saule malonės
O dings našlaičio vargelis.

F. V.

Su šeimininkėmis.

GASPADINIŲ PASIŠNEKĖ- JIMAS.

— Sveika gyva Kaziene, atėjau pas tave pasiplepėti, taip jaučiuos nuvargus, susirūpinus, tas namų darbas taip nuobodus, taip monotoniškas, o čia dar vyras vakarienę išpeikė, duktė iš mokyklos parbėgo verkdamas, nes suliejo baltą žiurkštelį su juodylu — niekas man šiandien nesiseka, tad pamečiau viską ir atėjau pas tave nusiraminti.”

“Gera! kad atėjai Mortyte — pasišnekėsime valandėlę, o paskui vėl eisime prie savo “monotoniško” darbo. Bet išmokus gerai namų ruošą tas namų darbas nėra taip monotoniškas kaip tau atrodo — pasidaro net interesingu. Sakai vyras vakarienę išpeikė, o ką turėjote ant vakarienės?”

“Et, mano vyrui sunku intikti, išpeikė mėsą, kad esanti kieta kaip padas ir be sulties, nors ir sakiau jam, kad tai bučerio kaltė, bet jis manę kaltina, nors išrinkau gerą jautieną iš pat ryto jau apsūdžiau ir suvyniojus į popierių padėjau.”

“Ot tame klaidą ir padarei, apsūdžius jautieną, kelias valandas prieš virimą, padariai ją kieta, gi laikydama popieryje, popieris ištraukė visus syvus, užtai ir rūgojo vyras, kad mėsa neskani.”

“Ar tai taip? Tai ačiū, Kaziene, atminsiu tą ir ant kito sykio.

“Bet jau ta mano Marytė, tai taip neatsargi, beveik nėra dienos, kad ji juodylu nesusilietų, tai nosinių, tai šlebiukių — o tas juodylas tiesiog išplaut negalimas.”

“Galima lengvai išplaut, jeigu tik žinai kaip ypač iš balto, atsakė Kazienė. Pamirkyki sulietą juodylu drabužį į lajų (ištirpytą) paskui išplauk ir išplaus juodylą. Arba išmirkius vandenyje, trink su perpiauta citrina, kol išnyks plėtmės. Jeigu-gi juodyla išpiliama ant spalvuotų drabužių, tuomet reikia išmirkyt, saldžiame piene ir išplauti, o plėtmės išnyks ir spalvos neišeis.”

“Na, tai ačiū tau Kaziene, bėgsiu dabar namon plauti tą žiurkštelį ir indus — tai jau rasiu priskretusius ir taukinus!”

“Tik įpilk šaukštą ammonijos į šiltą vandenį, kuriame plausi indus, o puikiai taukus nuplausi — taip-gi gerai išmirkyki mazgotę šiltame vandenyje su ammonija, nes jose daugiausiai nešvarumo ir taukų, o jas visuomet reikia švariai išplaut ir padžiauti.”

“Gera! — palengvinai man darbą. Tai labanaktis Kaziene, ačiū už patarimus.”

“Labanaktis Mortute — ateik ir vėl, jeigu ko norėsi pasiklausti.”

Kazienė.

SALAD CREAM.

Paimti 1 šaukštuką sausos muštardos, 1 šaukštuką miltų, 3 šaukštukus cukraus, 1 šaukštuką druskos ir truputėlį inberti paparikos. Viską gerai išsijoti, dadėti 1 kiaušinių truputį išplaktą; $\frac{1}{2}$ puoduko uksuso, $\frac{1}{2}$ puoduko saldžios gretinės, arba pieno; 1 pilną arbatinį šaukštą sviesto ir virti, supylus į "double boiler" (du indai sudėti vienas į kitą, apatiniam vanduo gi viršutiniam susideda daigtai del virimo). kol liekta grietinės tirštumo. Reikia dažnai pamaišyti. Išvirus instatyk su indu į šaltą vandenį ir gerai paplakti, kad būtų lygus be jokių kruopelių. Atvėsus supilti į bonkutes ir laikyti šaltoj vietoj.

Cinnamominiai Ritiniai (Rolls)

2 puodukai miltų

$\frac{1}{2}$ šaukštuko druskos.

2 šaukštai cukraus.

2 šaukštukai Rumfords Baking powder.

1 kiaušinis (norint galima jį apeleisti.)

Miltus, durską, cukrų ir tt. kartu persijoti ir paskui gerai tuose miltuose ištrinti taukus. Dadėti šalto pieno ar vandens, tik tiek kad suminkštinus tešlą. Maišyti reikia su peiliu. Iškočioti ploškai maždaug, kad būtų apie $\frac{1}{2}$ colio storumo. Apibarstyti cinamonu ir cukrum ir suvynioti. Supiaustyti į 2 colių ilgumo šmočiukus ir kepti karštame pečiuje 15 minučių.

Určiniškietė.**Francūziškas Saladas.**

(Čia kiekviena gaspadinė numanys kiek reikia)

Išvirti neskustas bulvės ir saldzių būrokų. Išvirus nulupti ir

supjaustyti į ritinėlius. Išmirkyti porą silkių ir išėmus kaulus smulkiai supiaustyti. Užpilti paspirgintais aliejuj supiaustytais svogūnais, užbarstyti pipirais ir viską gerai sumaišyti.

Ataušus duoti stalan.

Marinavotos silkės.

Mirkyti silkės 24 valandas permainingant vandenį bent 4 kartus.

Išskrodus išmazgoti ir sudėti indan visvien ar supiaustytas ar čielas. Paimti 3 dalias uksuso ir 1 dalį vandens, svogunų, pipirų ir babkavų lapelių, viską sudėjus atvirinti, ir, kaip atauš sudėti silkių pėnes ir užpilti ant silkių. Valgyti jas geriausiai po dviejų dienų.

Sena Gaspadinė.**Citrininė sriuba.**

Sriuba verdama iš 3 svarų avienos mėsos. Išvirus reikia nugraibyti taukus ir užbaltinti su gretinia kurioj reikia išplakti pusę šaukšto miltų. Citrinos syvus įspausti stačiai į vazą, kur yra supilta sriuba. Prie tokios sriubos duodama piene virtų ryžių ir supiaustytos griežinėliais citrinos. Spaudžiant citriną į vazą reikia saugoties, kad nebūtų per daug, nes tada būtų per karti.

Gardi kava.

Ne visos moka gerai išvirti kavą. Pamėginkite ją virti šiaip: Į švarų indą inpilti tiek valgomų šaukštų kavos kiek pilsis puodukų šalto vandens. Indėti 3-4 čystai nuplautų kiaušinių lukštus, ir tą visą pavirinti 10 minučių. Prie kavos geriausiai tinka saldi grietinė. Kiaušinių lukštai dedami tam, kad ištraukus kartumą iš kavos.

St. Greičienė.

"Pažanga" — mokslo, literatūros ir politikos mėnesinis žurnalas. Jei nori susipažinti su mokslu, literatūra ir politikos bėgiu — skaityk **"Pažangą."** Rimtesnių straipsnių nerasi nei viename kitame Amerikos lietuvių laikraštyje.

Kaina: metams\$2.50

Pusmečiui\$1.50

Pav. num. 25c.

Antrašas:

"Pažanga,"

614 W. Mahanoy Ave.,
Mahanoy City, Pa.

Esi jaunas, prie idealų sieki, dirbti nori jaunuomenės dirvoje — susipažink su jaunimo laikraščiu **"Vytis,"** kurs dabar eina du syk į mėnesį; po Naujų Metų žada eiti kas savaitę. Kaina metams tik \$1.50.

Laiškus su prenumerata adresuok:

"Vytis,"

3337 So. Morgan St., Chicago, Ill.

O jei dar neturi **"Moksleivio,"** tai, drauguti, esi kaip be rankos. Įgyk jį tuojaus.

Metams\$1.00

"Moksleivis,"

3237 Auburn Ave., Chicago, Ill.

"Išivių Draugo" neapleisk. Tai vienas geriausių ir smagiausių laikraščių.

Metams\$2.00

Pusmečiui\$1.00

Antrašas:

"Išivių Draugas,"

281 A Eglinton St.,
S. S., Glasgow, Scotland.

Blaivininkų tvirtovė **"Tautos Ry-tas"** jau antri metai, kaip triuškina girtuoklybės dievaičio apkasus — salūnus. Kas blaivas — į blaivininkų tvirtovę! ir meldžiame kovon su girtuokliais! Jau blaivininkai užėmė daug tranšėjų. Būk ir tu kareivių blaivybės armijos ir gink žmones nuo proto, kišenės ir dvasios baidyklių.

Tuojaus užsirašyk **"Tautos Ryta,"** kuris metams kainuoja tik 50c.

"Tautos Rytas,"

120 Bowen St., So. Boston, Mass.

LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

"KATALIKAS"

Išaina kas ketvergas Chicagoje 8 Pusb.

Didelio Formato su Paveikslais.

Paduoda visokių žinių iš Amerikos, Lietuvos ir viso pasaulio gyvenimo. Talpina kiekviename numeryje daug naudingų, pamokinančių, rimtų straipsnių. Geriausias laikraštis norintiems rimto ir įdomaus pasiskaitymo.

Prenumerata kaštuoja:

METAMS \$2.00.

PUSEI METŲ \$1.00.

Viena kopija pasižiūrėjimui pasiunčiama uždyką ant pareikalavimo.

Adresuokite

TANANEVICZ PUB. CO., Inc.

3249 So. Morgan St., Chicago, Ill.

"Šviesa" šviečia visai Amerikos padangei. Ypač-gi blaivybę platina. Girtam ji geriausias vaistas išsigydyti iš girtuoklystės ligų; blaivam jos patarimai — palaima.

"Šviesa,"

46 Congress Ave., Waterbury, Conn.

Viso pasaulio juokdariai, kuopon!

“Žvirblis”

Juokų, satyros, pašaipos, mokslo, dailės
ir literatūros laikraštis.

“Žvirblis” yra geriausias ir linksmiausias laikraštis visame pasaulyje. “Žvirblio” žinios taip yra indomios ir teisingos, kad net visų kariaujančių viešpatijų karaliai prieš valgi, po valgio, rytą ir vakarą skaito “Žvirblį” ir juo negali atsigerėti.

“Žvirblio” juokai ir devyniomis pėnyčiomis surūgusius žmones pralinksmina; vyrai, moterys, vaikai, merginos ir vaikinai “Žvirblio” pasiskaitę jaučiasi laimingi ir visuomet sako, kad už “Žvirblį” nieko pasaulyje nėra geresnio.

“Žvirblio” moksliskumui niekas negali prilygti, “Žvirblio” išradimais pasinaudoja net šio pasaulio mokslavyriai. Todėl jei norit būti civilizuoto pasaulio civilizuotais žmonėmis — skaitykit visi “Žvirblį.”

Kaina metams vienas doleris.

“Žvirblio” sostapilio antrašas toks:

“Žvirblis”

242 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

“Žvirbliui” tuojaus reikalingi agentai.

„Darbininko” Išleistos knygos.

1. „Imk ir skaityk,” parašė F. V., P. G. ir F. K. (Išsparduota)..... 5c.
2. „Darbininko dvoanėlė Darbininkams.” Parašė F. V..... 5c.
3. „Iš po darbininko plunksnos,” parašė F. V. 5c.
4. „Teisybės vardan,” parašė Uosis, įžangą parašė F. V. (Išsparduota)..... 5c.
5. „Darbininkai vienykimės ir kas tai yra socializmas,” (išsparduota). 5c.
6. „Komedijėlės,” parašė Uršulė Gurklintė.. 10c.
7. „Gurkliutės eilės,” 10c.
8. „Liudvikas Windthorst’as,” parašė J. E. K. 5c.
9. „Visi geri,” 3 aktų sceniškas vaizdelis, parašė F. V. 10c.
10. „Katalikų Spaudos Savaitė,” parašė J. E. K. ir U. (Išsparduota)..... 5c.
11. „Žydų karalius,” 4 aktų drama, vertė J. M. Širvintas. 30c.
12. „Svarbūs klausimai,” parašė F. V..... 10c.
13. Lietuviai katalikai ir kitos srovės. Parašė Uosis. Kaina..... 10c

Imant po daug ant sykio nuleidžiame didelius nuosimėjus.

Geriausias Darbininkų Laikraštis yra „Darbininkas”

Leidžia Lietuvių Darbininkų Sąjunga. Fina 3 kart savaitėje: utarninkais, ketvergais ir subatomis. Kaštuoja: metams \$3.00, pusmečiui \$1.50. Į užsienį: metams \$4.25; pusei metų \$2.25.

Adresas:

242 W. Broadway,

So. Boston, Mass.

